

MAATREGELEN TER VOORKOMING VAN VERSLEPING	Effectiviteit	Praktische uitvoerbaarheid	Aanschaf- kosten	Arbeids- kosten	TOELICHTING
VOORKOMEN BETREDING LOKDOOS DOOR NIET-DOELSOORTEN					
Plaatsen van lokdoos op locatie waar weinig niet-doelsoorten voorkomen	+	+/-	n.v.t.	+/-	Het plaatsen van lokdozen op plaatsen waar weinig niet-doelsoorten voorkomen is een effectieve maatregel om de kans op blootstelling van niet-doelsoorten te verlagen. Dit zijn veelal plaatsen waar professionele plaagdierbestrijders hun lokdozen plaatsen zoals langs muren en andere verticale, kunstmatige structuren, waarlangs doelsoorten zich verplaatsen. Bij de locatieselectie dienen ruigtes, struweel of andere begroeiing bij voorkeur gemeden te worden, omdat hier zich vaak niet-doelsoorten ophouden. Dit vergt echter wel enige kennis van ecologie en gedrag van soorten is daarom niet door iedereen praktisch uitvoerbaar. Daarnaast vergt het vooronderzoek enige tijdsinspanning. En soms zijn er nu eenmaal niet-doelsoorten op locaties waar bestreden dient te worden.
Monitoren met cameravallen (om het bovenstaande bij te sturen)	+	+/-	-	-	Het monitoren met cameravallen verschaft goed inzicht in welke soorten de lokdoos bezoeken. Het plaatsen van de camera en bekijken van de beelden vergt enige kennis en is dus niet voor iedereen praktisch uitvoerbaar. De kosten van een cameraval variëren, afhankelijk van het model en daarbij behorende opties en vallen grofweg in de range van €60,- t/m €400,-*. Het bekijken van de beelden en het plaatsen van de camera zijn een tijdrovende klus.
Ontwerp lokdoos:					
A: Aanpassen diameter openingen	?	+	n.v.t.	+	De effectiviteit van verschillende aanpassingen dient verder te worden onderzocht. Het aanpassen van het ontwerp van de lokdoos is iets waar de gebruiker in het gebruik niets van merkt en wat praktisch goed uitvoerbaar is. Ook de kosten van dergelijke lokdoos zullen niet substantieel veranderen.
B: Aanpassen locatie van de opening	?	+	n.v.t.	+	Idem als bovenstaand.
C: Inspelen op foeragegedrag	?	+	n.v.t.	+	Idem als bovenstaand. Toelichting: Een goed voorbeeld hiervan is de AF Multis lokdoos. Dit is een hogere variant, waarbij het voer op een dusdanige manier wordt gepresenteerd dat ratten het voedsel enkel kunnen bereiken wanneer ze gaan staan. Dit voorkomt dat kleinere niet-doelsoorten, zoals enkele muizensoorten, het voedsel kunnen bereiken. Enkele van deze muizensoorten kunnen echter wel goed springen. Dit is binnenin de lokdoos waarschijnlijk minder goed mogelijk. Dit zou getest moeten worden.

*De genoemde prijzen in deze tabel zijn een indicatie en dateren van januari 2022. Door toekomstige prijsstijgingen kunnen de prijzen in deze tabel afwijken van de huidige prijzen

VOORKOMEN VERSLEPING					
Plaatsen van lokdoos op locatie waar de kans op versleping gering is	+/-	+	n.v.t.	+/-	Het plaatsen van lokdozen op plaatsen waar de kans op versleping gering is, kan bijdragen aan het verlagen van de kans op blootstelling van niet-doelsoorten. Dit vergt echter wel enige kennis van ecologie en gedrag van soorten is daarom niet door iedereen praktisch uitvoerbaar. Daarnaast vergt het vooronderzoek enige tijdsinspanning.
Bevestigen lokaas in lokdoos en gebruikmaken van voer in blokform	+	+	n.v.t.	+/-	Lokaas wordt zowel in losse korrels als in blokform aangeboden. Korrels laten zich gemakkelijker verslepen dan een geheel blok. Dit blok kan tevens worden bevestigd met een klein ijzerdraadje of klemmetje aan de lokdoos, hetgeen de kans op versleping verder verkleint. Het bevestigen is na enige training goed praktisch uitvoerbaar. Het bevestigen kost wel enige tijdsinspanning, vooral wanneer men dit nog niet vaak heeft toegepast.
VOORKOMEN VERGIFTIGING NIET-DOELSOORTEN					
Verwijderen verslept lokaas rondom lokdoos	+	-	n.v.t.	+/-	Het verwijderen van verslept lokaas rondom de lokdoos is een effectieve methode om de kans op blootstelling van niet-doelsoorten aan rodenticiden te verlagen. De ondergrond maakt dit echter meestal niet praktisch uitvoerbaar en het verwijderen vergt enige tijdsinspanning. Op een kale ondergrond werkt dit het best, zoals bijvoorbeeld langs muren.
Verwijderen kadavers	+	-	n.v.t.	-	Het verwijderen van kadavers die worden gevonden is een effectieve methode om de kans op secundaire vergiftiging te verkleinen. Echter zal slechts een klein deel van de kadavers gevonden worden en is het zoeken naar kadavers zeer arbeidsintensief.

*De genoemde prijzen in deze tabel zijn een indicatie en dateren van januari 2022. Door toekomstige prijsstijgingen kunnen de prijzen in deze tabel afwijken van de huidige prijzen.

MAATREGELEN TER VOORKOMING VAN BLOOTSTELLING AAN RODENTICIDEN VAN NIET-DOELSOORTEN	Effectiviteit	Praktische uitvoerbaarheid	Aanschafkosten	Arbeidskosten	Toelichting
VOORKOMEN GEBRUIK RODENTICIDEN					
Schoonhouden erf	+	+/-	n.v.t.	+/-	Het schoonhouden van het erf draagt bij aan het verlagen van de kans op het voorkomen van doelsoorten als bruine rat, zwarte rat en huismuis. Een 'rommelig erf' biedt namelijk een geschikt habitat voor deze soorten. Het schoonhouden van het erf is soms beperkt praktisch uitvoerbaar, aangezien het erf een plek is waar veel activiteiten plaatsvinden. Daarnaast vergt dit ook enige tijdsinspanning.
Gebruik alternatieve vallen:					
A: Klapvallen	+	+	+	+/-	Klapvallen zijn effectieve mechanische vallen die op het erf kunnen worden geplaatst. Het nadeel van alle vallen, ook de hieronder genoemde, is dat ze niet selectief zijn en dus risico op ongewenste bijvangsten bestaat. Het plaatsen van de vallen is voor iedereen goed uitvoerbaar. Deze vallen zijn vanaf enkele euro's* per val beschikbaar. Het plaatsen en controleren van de vallen kost enige tijdsinvestering. Kans op doorvergiftiging is uitgesloten met klapvallen.
B: EKO1000	+	+	-	+/-	De EKO1000 is een effectieve val waarin meerdere ratten kunnen worden gevangen, zonder dat de val opnieuw moet worden geprepareerd. De val is voorzien van een teller. De ratten en muizen worden bedwemd en geconserveerd in de vloeistof onder in de val. Het plaatsen van de val is voor iedereen uitvoerbaar. De kosten per val bedragen ongeveer €700,-*. Het plaatsen en controleren van de val kost enige tijdsinvestering.
C: Goodnature A24	+	+/-	-	+/-	Goodnature A24 is een effectieve mechanische en automatische koolzuurval voor de bestrijding van ratten en muizen. Met deze val is automatische controle op muizen en ratten wel mogelijk. Er is geen sprake van gif en de val is geschikt voor langdurig buitengebruik. Per CO ₂ -patroon kunnen max. 24 dieren worden gedood. Het plaatsen en controleren vergt enige kennis en voorbereiding en is dus niet voor iedereen praktisch uitvoerbaar. De kosten per val bedragen rond de €200,-*. Het plaatsen en controleren van de val kost enige tijdsinvestering.
D: Elektrocutievallen	+	+/-	+/-	+/-	De elektrocutievallen zijn effectieve vallen die de ratten of muizen doden op basis van een elektrische schok. De batterijen gaan slechts enkele individuen mee en de val kan enkel binnen worden gebruikt. Dit maakt de praktische toepasbaarheid iets minder groot. De kosten liggen rond de €50,-* per val. Het plaatsen en controleren van de val kosten enige tijdsinvestering.

*De genoemde prijzen in deze tabel zijn een indicatie en dateren van januari 2022. Door toekomstige prijsstijgingen kunnen de prijzen in deze tabel afwijken van de huidige prijzen.